Inspraakreactie volkstuinpark Zonnehoek op het Integraal Raamwerk Haven-Stad

Amsterdam, 26 mei 2021

TUINPARK zonnehoek

Inleiding

Wij juichen toe dat het Integraal Raamwerk Haven-Stad Zonnehoek als een integraal onderdeel van het Raamwerk ziet. Het kan echter nog integraler en sterker. Wij zien twee kansen:

- Zonnehoek als "stadsparksstarter" door een groene bufferzone rond het park te creëren
- Onderzoek verlenging van de tunnel om Spaarndammerbuurt en het Westerpark met het groengebied Zonnehoek te verbinden.

Zonnehoek

Zonnehoek is een pareltje van biodiversiteit, dat al bijna 70 jaar door vrijwilligers wordt onderhouden en verbeterd en al jaren de hoogste kwalificatie heeft voor Natuurlijk Tuinieren. Zonnehoek was ook het eerste park in Amsterdam dat het keurmerk Natuurlijk Tuinieren verwierf.

Uit het Integraal Raamwerk blijkt dat het een lastige opdracht is om voldoende natuurwaarden te realiseren en behouden in een zo dichtbebouwde nieuwe wijk. Zonnehoek biedt veel kansen om deze opgave wel te realiseren, bijvoorbeeld in het kader van de aanjaag projecten (zie pagina 36: nummer 4 - Stadsparkstarters: kleinschalige toevoegingen) en nummer 7 - Vrije ruimte pilots: focus op groen en ecologie).

Aandacht en investeringen in Zonnehoek zullen zich terugbetalen wanneer het straks vanuit de nieuwe, stenige wijken een uniek groen toevluchtsoord voor rustzoekers en wandelaars zal blijken te zijn.

Onze bezwaren

Groen, rust en ruimte

Zonnehoek wordt (o.a.) op pagina 87 geclassificeerd als een groengebied van rust en ruimte. In andere delen van het Raamwerk worden groen, rust en ruimte helaas ernstig aangetast:

- Groen
  - i. Door het gebruik voor wateropslag zal voor een natuurvriendelijk oplossing rond Zonnehoek een strook van 14 of zelfs 18 meter (pagina 137) nodig zijn. Deze ruimte is niet beschikbaar zonder het kappen van veel bomen.
  - ii. Hoewel met het optellen van kleine stukjes groen het Integraal Raamwerk aan de groennorm lijkt te voldoen, verslechtert de groenstructuur. Op pagina 18 is te zien hoe Zonnehoek verbonden is met het Westerpark. De aanleg van knooppunt Hempoort verstoort deze verbinding. Daarnaast zal de druk op Zonnehoek hoog worden. In corona tijd is nadrukkelijk duidelijk geworden dat bewoners wat grotere groengebieden prefereren boven smalle strookjes.
- Rust
  - i. Het geplande fietspad (pagina 120) op de ecologische dijk zal de natuurwaarden en rust van Zonnehoek ernstig verstoren. In de onlangs tussen de gemeente en de Amsterdamse volkstuinparken overeengekomen uitgangspunten voor de ontwikkeling van volkstuinparken, zijn alle eerder door de gemeente voorgestelde doorgaande fietspaden en openbare zones op tuinparken geschrapt. Doorgaande fietspaden zullen niet meer over, maar langs volkstuinparken worden aangelegd. Dit geldt uiteraard ook voor Zonnehoek. Deze nieuwe uitgangspunten zullen medio juni worden vastgesteld.
  - ii. De hoofdautoroute op de Spaardammerdijk veroorzaakt grote geluidsoverlast, met name na de verlegging door de tunnel.
- Ruimte

  De maquette (pagina 57) laat zien dat direct naast Zonnehoek ook de hoogste categorie hoogbouw (tot 150 meter hoog, pagina 81) is gepland. Indien deze hoogbouw zo dicht tegen Zonnehoek aan komt zal hiermee zal in het grootste deel van het kleine park het ruimtelijk gevoel, het licht en de rust verdwijnen. De figuren in bijlage 1 illustreren het probleem.

Verbondenheid met de buurt en bereikbaarheid

- Het Integraal Raamwerk benoemd op pagina 149 de Spaarndammerweg bij de Zonnehoek als een "complexe" ontwerpopgave. Dit is een understatement. Door de aanleg van de bestaande tunnel is

Zonnehoek van de Spaardammerbuurt geïsoleerd geraakt en is de hoofdingang niet goed bereikbaar meer. De aanleg van tram 5 op de Archangelweg zal de situatie nog complexer maken. Invalidenparkeren ontbreekt bij Zonnehoek.

Gevraagde aanpassingen / mogelijke oplossingen

Om de natuurwaarde van Zonnehoek te behouden en te versterken en de bereikbaarheid en verbinding met de buurt te vergroten zijn de volgende aanpassingen van het Integraal Raamwerk nodig:

1. Zorg voor een groene bufferzone rondom Zonnehoek.
   a. Een groene bufferzone rondom maakt van Zonnehoek een aanjaagproject voor een stadparkstarter (zie pagina 36: nummer 4). Zelfs een kleinschalige uitbreiding zorgt voor al een sterke verhoging van de natuurwaarde van Zonnehoek en het gebruiksgenot van het groen wordt voor omwonenden veel groter.
   b. Een groene rand aan de Noordwestzijde biedt ruimte voor een plusnet en groennet fietsroute en voor een groene wandelroute. Tevens wordt door deze groene zone Zonnehoek wat minder 'overtorend' door de geplande hoogbouw. Hiermee kan het geschetste fietspad over de dijk vervallen en blijft de ecologische waarde van dijk en van Zonnehoek behouden.
   c. Een (natuurlijke) geluidswal op de (bestaande) rand aan de Zuidwestzijde langs de Spaarndammerdijk herstelt de rust in Zonnehoek en biedt ruimte aan de binnenzijde voor een extra voetpaadje dat dit rustige groengebied voor de bewoners verder ontsluit.
   d. Een bufferzone rondom geeft ruimte voor de benodigde wateropslag zonder de natuurwaarden aan te tasten en geeft mogelijkheden voor innovatieve oplossingen om biodiversiteit in en langs het water te bereiken.
2. Laat het fietspad op de dijk vervallen, dit kan langs de noordzijde van Zonnehoek lopen (zie punt 1.b)
3. Verbind Zonnehoek weer met de Spaardammerbuurt en het Westerpark
   Deze verbinding is slechts tot complexe ontwerpopgave benoemd (nummer 12 op pagina 149), maar zonder enige indicatie van een oplossing. Wij suggereren om de mogelijkheden van een tunnelverlenging naar het Westen te onderzoeken tot voorbij het nieuwe OV-knooppunt Hemknoop (inclusief een ondergrondse afslag naar de Transformatorweg waar de weg toch al verdiept ligt onder het spoor). Een tunnelverlenging herstelt niet alleen de verbondenheid van Zonnehoek met de Spaardammerbuurt volledig en verbindt de groengebieden Westerpark en Zonnehoek, maar lost tevens een probleem op dat in het Integraal Raamwerk niet genoemd is: het conflict tussen het nieuwe OV-knooppunt Hemknoop (pagina 116) en de auto hoofdroute S101 die daar vlak loopt en een grote barrière zal vormen voor voetgangers en fietsroutes. In dit onderzoek naar een tunnelverlenging is belangrijk dat de bestaande groengebieden optimaal behouden blijven.
4. Toegang tot Zonnehoek
   Een oplossing is nodig voor de ingang naar Zonnehoek. Deze dient veilig en goed bereikbaar te zijn voor voetgangers en fietsers en geschikt voor ambulances en groot materieel voor tuinonderhoud, en een mogelijkheid te bieden voor invaliden parkeren, laden en lossen en het plaatsen van afval.

Tenslotte missen we wat feitelijke informatie en vonden wij het storend dat de publicatie kopieën bevat van oudere illustraties die vaak niet meer kloppen met de huidige inhoud van dit Raamwerk. Deze misleidende informatie kan beter worden verwijderd. Zie bijlage 2 voor de belangrijkste punten.

Ondertekening:
De Bond van Volkstuinders stemt in met de door zijn afdeling Zonnehoek geformuleerde zienswijze en ondersteunt zijn afdeling hierbij waar nodig en gewenst.

Namens Tuinpark Zonnehoek,

Paula van der Pol, secretaris Zonnehoek
Saar Muller en Greetje van Drooge, leden van Zonnehoek
info@zonnehoekamsterdam.nl
Archangelweg 3
1013 ZZ Amsterdam

Bijlage 1: Illustratie van de gevolgen van de geplande hoogbouw voor de ruimtelijkheid van Zonnehoek.

Invloed van de geplande hoogbouw op Zonnehoek. Links de maquette van blz 57. Rechts is geel gearceerd wat dit betekent vanuit Zonnehoek op een locatie ongeveer in het midden van Zonnehoek. Aan de rechtzijde is komt de tot 80 meter hoge hoogbouw. Aan linkerzijde is deze tot 150 meter hoog, en dus hoger dan de afbeelding. Overal zal de bebouwing overheersend aanwezig zijn.

Bijlage2: Ontbrekende informatie en correcties:

I. Pagina 4
De foto van een maquette uit 2017 toont onjuiste informatie: op de locatie van Zonnehoek staat een tennisbaan & trapveldje ingetekend. Deze foto kan beter verwijderd worden.

II. Pagina 46 en 47
In de opsomming van locaties met cultuurhistorische waarde op bladzijde 46 en op de kaart op bladzijde 47 ontbreekt tuinpark Zonnehoek dat in 1953 op een voor die tijd typerende manier is opgezet met duo-huisjes die nog steeds in de oorspronkelijke stijl worden behouden. In de cultuurhistorische verkenning Haven-Stad uit oktober 2017 stond dit wel vermeld.

III. Pagina 96
In de MER-rapportage uit 2017 (bijlage 11, achtergrond rapport natuur, quickscan) is Zonnehoek (terecht) als een gebied met zeer hoge biodiversiteit geclassificeerd. O de kaart van de Netwerkecologie hoort Zonnehoek dus donkergroen (zeer hoge biodiversiteit) en niet lichtgrijs te zijn. Ook ontbreekt de bestaande verbinding met Westerpark (zie de foto op pagina 18).